

FAMILIARUL

DIUARIU BELETRISTICU SI ENCICLOPEDICU-LITERARIU CU ILLUSTRATIUNI.

INELULU.

— Novela. —

(Urmare.)
VII.

Sórele 'si tramiteá radiele s'ale dreptu pe patulu in care dormiá Pavelu. Unele din aceste radie cadéu tocmai pe pleópele celui adormitu, care 'si frecá de vre-o dóue ori ochii in somnu, apoi se întórse cu faci'a spre parete si 'si urmá visulu. Intru ace'a Mihaiu éراسi intémpinase cu Griveiu la pórtá pe fetele, care veniáu la lucru, Gligore se coborise dejá si faceá gura mare prin curte, priu siúra si pe prundu, pâna si domnulu Stefanu se sculase si incepuse vorb'a cu Mihaiu, cáru'i a repetá o mare parte din ceea ce i povestise ieri, adaogându ici-cólea si câte o intémpare nepovestita.

Cocón'a Lefter'a se sculase si ingrigise de caféu'a cu lapte, obicinuitulu dejunu alu celoru din casa, numai Pavelu na se sculase inca.

Elu 'si urmá confusulu visu. Vedeá pe eroii lui Homeru dându mân'a cu grisetele din romanulu lui Paulu de Kock si invertindu o hora, in care érá prinsu si elu cu Tic'a Marii Luichii, apoi i-se faceá hor'a cá este unu inelu mare si mai pre urma acestu inelu se facú totu mai angustu si la cele din urma devení o zala dela unu lantíu, cu care voiáu se-i lege de mâni si de petióre. Venise unu jandarmu cá se-lu duca in temnitia fiindu-cá furase bani.

„Afurisitul de inelu,” cu aceste cuvinte cu cari adormise se desceptá.

Se sémntiá cu totul oboșitu, trupulu érá cá pisatu, asiá 'lu doreáu tóte inchiaturile, dar' mai

cu séma nuc'a gátului si osulu spinarei pareáu cá stáu se i-se frânga.

„Esti bolnavu,” 'lu intrebá muma-s'a, care intrase la elu, cá se-lu chiamo la cafea.

„Nu-mi este bine,” raspunse Pavelu.

„Te-i fi recitu,” observá cocón'a Leftera.

„Ce te dóre?”

„Totu trupulu!”

„Stái dara in patu, 'ti facu unu céiu de flori de socu cá se asudi!”

„Ba nu mama draga, credu cá va fi mai bine déca me voiú sculá si voiú esí afara, credu cá mișcarea in aerulu curatu 'mi va face bine.”

Cocón'a se duse la gému si se uitá lungu la ceriu

„Avenu o dí frumoșa astadi” díse ea apoi, „credu si eu cá va fi mai bine déca vei resuflá aerulu próspetu de-afara.”

Pavelu se sculá, se imbracá si merse de-si luá caféu'a cu lapte.

Fara cá se-si dea apriatu séma de caus'a doreriloru s'ale trupesci, totusi cá m sciá elu cá trebue se fie in legatura cu chinurile s'ale sufletesci si pentru a mai scapá de ele, se hotari a intreprinde o preumblare mai mare.

Nu voiá se dea cu ochii de Tic'a, pentru-cá se scape de vedeni'a inelului, care devenise spaim'a cugetului seu.

Cumu esí pe usiá afara, éta pe Griveiu sarindu de bucurie si dându róta de vre-o dóue-ori, apoi apucându spre usiá siúrei, intorcându-se érá pentru a-i dá ocolu si apucându érá spre siúra, cá-sí cându ar' fi voitu se-lu duca acolo cu totu adinsulu.

„Buna deminéti'a mustu Pavelu,” i strigá si Gligore din usi'a siúrei.

„Buna deminétîa“ domnule Gligore respuse Pavelu, căci de, n'ave nici unu cuvântu pentru a nu întorce politétîa calfi tatalui seu.

Domnulu Stefanu, care sîdeá pe scaunu, lînga mész'a din gur'a síurei, audiéndu acestu schimbu de salutari, 'si curmá firulu conversatiunei s'ale cu Mihaiu sí scolándu-se de pe scaunu esí sí domni'a-s'a pe pragulu síurei.

Cá baiatu bine crescutu, Pavelu nu poté trece fara a dá buna deminétîa tatalui seu, deci sflitu erá a merge spre síura, căci dóra sciá elu atát'a cuvîntîa, cá se nu-i strige de cătu cólea cí se vina binisíoru lînga dénsulu sí se-lu salute cu respectu.

Tatalu-seu 'lu intréba de Homeru.

Acést'a întrebare de-odata i readuse lui Pavelu consciintîa despre incercarea s'a cea rusínosa, de care uitase in-staruintîa s'a de a se feri de vederea Tîchii.

Deté unu respunsu confusu sí pentru a nu fi silitu se sustîena privirea tata-seu 'si redicá ochii sí din întémpare dete cu ei tocmai de Tîc'a Mariiei Luichii, care din podisíoru f-i trimise unu zîmbetu sflitosu.

Pavelu la vederea acestui zîmbetu uitá sí de Homeru, sí de luptele s'ale sufletesci sí de rusíne pentru a nu mai avé alta sémítre decátu unu insetatu doru de a vorbí acelei copile incántátóre, de a se desfatá in privirea ei, la audiulu dulcelui ei viersu.

Domnulu Stefanu 'si tîlcuf tarbacé'l'a fiulúi seu in manier'a s'a.

„Lasu, nu te teme,“ díse elu, „sciu cá cu un'a cu dóue nimeni nu póte întíelege cântarile cele adénci ale acelu mare poetu elinu...“

„Cocóné!“ 'lu intrerupse Mihaiu.

„Ce voiesci,“ díse domnulu Stefanu cá m restitu.

„Te rogu spune-mi ce numeru urméza, avemu se punemu marcile pe capacele saciloru sí nu mai sciu ce numeru vine.“

„Numeru, dar' sciu sí eu... trebue se me ducu se cautu in catastifu... vomu vorbí de séra despre traducerea care te muncesté asía de multu“ sí cu ast'a betránulu plecá de-acolo.

„N'a sémítu nemicu,“ 'si díse Pavelu, „nici habaru n'are de lips'a celoru doi fiorini căci alt'mintrelea, ar' fi pomenitu cev'a mai alesu cá mi-a vorbitu de Homeru...“

Cum se mîngaia ast'felu se dirigease cá sí atraşu de unu magnetu spre scar'a dela podisíoru sí acum o urcase deja sí se asiedíase in capetulu ei privindu preste strungile lucrátóreloru, dar' pâna a nu se asiedíá, salutase cu ochii pe Tîc'a Mariiei Luichii sí pe Mari'a Grecului, ér' acum trageá cu urechi'a cá se audia ce-si síopteáu ele.

„Tu Tico, Pai vedíutu cum tí-a facutu cu ochii,“ díse dracós'a de Maria catra sógia-s'a.

„Tocmai cá sí tîe,“ respuse, Tîc'a cu glasul inecat.

„Dara, cá sí mie, elu numai la tine a cautatú.“ Apói schimbándu-si vorb'a adause:

„Va fi jocu Domineca, mi-a spusu coconulu Gligore, cá a vorbitu cu domnulu sí s'a invoitu. Tîc'a scóse unu suspínu lungu, care sagetá inim'a lui Pavelu.

„Ce oftezi, nebuna?“

„D'apói cum se nu oftezu, cí cá eu nici n'asiu poté vení la jocu!“

„Dór' din pricin'a inelului? Stái nu-ti pierde nadejde. Nici n'a avutu vreme cându se-lu cumpere sí cându se tí-lu dea.“

„Ba díeu chiar' déca ar' fi avutu vreme sciu de bine cá nu mi-ar' fi luatú. Ar' fi curata nebunia se credu eu un'a cá ast'a. Eu seraca de mine, nu potú nici se me gándescú macaru, la unu coconasíu mândru cum este domni'alai, decum se acceptu se-mi dee inele.“

Pavelu audiá apriatu fie-care cuvântu ce spunéu fetele, de-sí vorbíáu in síópte. Nu scimu déca anume vorbíáu asía de respicatu sí déca dinadinsu trimitéu sonulu graiului loru de-a-dreptulu la urechi'a ascultatoriului, destulu cá acest'a întíelese totu sí erá fragmentatu de cea mai cumplita nelinise.

„Óre iubescu eu pe asta fata?“ cá m asía i erá gándulu bietului baiatu nepatftu. „Nu“, 'si respuse elu, „cá déca asíu iubi-o, nu mi-ar' fi téma de nici unu pecatu. Mie inse mi-e frica se iáu acei doi miserabili de fiorini... ai caroru lipsa nimeni nu ar' observá nici odata... sí-apói nici nu se póte numí furtu acest'a, cí unu imprumutu numai...“

„Coconasíule,“ 'lu intrerupse glasulu Mariiei in strani'a s'a filosofare.

„Ce-i?“ întrebá Pavelu sí-si întorse capulu spre fete.

Tîc'a Mariiei Luichii 'si trase iute cârp'a preste ochi, de 'si ascunse făç'a care pareá lacrimata. „Voiám numai se te întrebú“ reluá Mari'a tragíndu cu mân'a de cercelulu din urechi'a s'a cea drépta, déca in adeveru va fi jocu Domineca.“

„Nu sciu,“ respuse Pavelu, apói adause cu glasul mai domolu „dar' ce are Tîc'a?“

„Lâna!“ strigá Ghitîa din sacu.

Mari'a pe care o calcá detori'a cá se dea lâna in sacu, se grabí cá se-si implínésca acésta detoria, ðara pâna a nu se aplecá, cá se iá din fundulu podisíorului unu braçiu de lâna sí se-lu slobóda pe gur'a sacului josu la Ghitîa, cu o clin-tire de ochi aretá iute pe unu inelu din degetulu seu, apói se cufundá in valulu de lâna, ér' Tîc'a cu capulu plecatu sí cu ochii mijiti curatíá o pep-tenatura, ce pareá plina de turítia, dupa grigi'a cu care o cauta din firu in peru.

„Me ducu la orasíu“ díse Pavelu dupa o cli-péla adresándu-se catra Tîc'a „sí-ti voi aduce ce'a ce tí-amu fagaduitu.“

Fetítîa 'si redicá capulu sí cu unu zîmbetu de neprefacuta fericire f-i aruncá un'a din acele priviri, care suntu in stare a máná pe barbati la mórte chiar'.

Pavelu erá cu deseversire hotarítu a luá fiorinii din cartea cu viersurile lui Homeru.

Acuma 'lu apucă de-odata o alta frica. Dar' déca servitorea grigindu prin casa, va fi datu de acei fiorini sî-i va fi luat.

„Me ducu, — se ve gasescu sanetose,“ cu aceste cuvinte Pavelu se grabi a cobori scar'a ce'a tîpisia.

„Se umbli sanetosu,“ i response Mari'a apoi se întorse cu unu zîmbetu triumfatoriu spre sócîa-s'a.

Tîc'a Marii Luichii zîmbia sî ea sî acestu zîmbetu avé o nespusa dulcétia. Pâna sî dracós'a Mari'a Grecului fû ademenita de façîa ei ce'a inviorata, asîa încátu o luà in braçie sî o sarutà de vre-o catev'a ori. „Déca nu te vei face tu cocóna, nu sciu care alta féta e mai vrednică cá se se faca,“ i dîse ea.

„Taci surata nu-ti bate jocu de mine,“ i response Tîc'a.

„Lâna!“ strigà Ghiti'a éra-si din sacu.

Pavelu se întelni la usîa síurei cu tata-seu.

Coconulu Stefanu tocmai acum se întorcea din asîa dîs'a cancelaria a s'a, unde se dusesé cá se caute numerulu urmatoriu ce trebuia se puna badea Mihaiu pe sacu. Fusese silitu a cautá multa vreme, càci nu avé nici o regula in cancelarie. Tóte érau aruncate, dupa voi'a întemplerii sî nemicu nu éra la loculiu seu, ba am poté dîce cá nemicu nu-si avé loculiu seu in ace'a odaia.

„Me ducu in orasiu!“ i dîse Pavelu.

Domnulu Stefanu necagitu i facu semnu cu mân'a cá se taca, i éra téma, cá de va fi silitu se vorbésca sî elu va uita numerulu sacului.

Pavelu se duse in casa. Muma-s'a vedîndu-lu tulburatu 'lu întrebà, ce are.

„Me ducu in orasiu,“ i response sî ei.

„In orasiu, ce vrei se faci acolo?“

„Dar' nu este jocu mâne la noi?“

„D'apoi déca este jocu?“

Pavelu se oprí spariatu din vorba. Preocupatu de gândurile s'ale nici nu observase, cá nu vorbiá singuru cu sine, dupa cumu o faceá de câte ori éra fragmentatu de vre-unu chinu sufletescu sî cá éra se spuna mamei-s'ale de inelu. De-odata inse luându-si séma ce éra se faca tacu.

„Par'-cà nu esti cu mintea intréga,“ i observà cocón'a Leftera, „ori ai de gându se faci vre-unu lucru reu,“ urmà ea, cautându cu téma in ochii fiuluiu seu.

Acest'a nu potù se sustîa privirea mamei s'ale. 'Si plecà ochii la paméntu pe cându 'si trecu cu mân'a prin peru, care-i steteá vîlvaui.

„Me ducu se-mi tundu perulu la unu barbieru,“ dîse elu de-odata.

„Cá se placi feteloru de tîeranu,“ observà mama-s'a sî clatinându din capu merse se traga resvarulu cu laptele de lînga jaratecu, càci incepu se dee in focu.

Pavelu inse o tulí pe trepte 'n susu.

In tind'a casei de susu se întelni cu servitorea, care tocmai esia din odai'a tatalui seu.

„Ai grigitu prin odai?“ se resti Pavelu la dîns'a, privindu-o cu nisce ochi, cari pareáu cá voiescu se-i petrunda pâna in adînculu inimei.

„Dá, coconasiule,“ response servitorea tresarindu la glasulu celu aspru sî la privirea cea crunta, neindatinata a coconasiului.

„De buna séma mi-a luatú fiorini,“ 'si dîse acest'a trecîndu inainte spre usia, „dar' vai de ea ticalós'a, déca va fi indrasnitu se-mi fure banii.“

Pavelu dejà numia ai sei pe cei doi fiorini din cartea cu viersurile lui Homeru.

Odai'a tatalui seu éra in adevéru grigita asîa dupa cum i placé domniei s'ale se fie grigita. Adeca éra maturata sî stérsa de prafu, bá sî patulu éra facutu, dar' incolo tóte jacéu un'a peste alt'a dupa cum le lasase domnulu Stefanu, cându esise de-acolo.

Pe mésa tóte statéu aruncate tocmai dupa cum fusese a séra, ér' volumulu cu viersurile lui Homeru éra totu acolo unde-lu pusese Pavelu.

Dintr'o singura saritura se avéntà la mésa sî deschidiéndu cartea dete de cei doi fiorini, pe care i-i luà de graba, i puse in busunariulu giletcei s'ale sî borborosi: „Noroculu ei!“ apoi parasi odai'a, cobori scar'a, esí din casa sî o apucà in josu pe gangulu formatu de cele dóue zebrele.

Cându ajunsé cá pe la midîloculu gangului, unu chilâlaitu de câne i atinse urechi'a in modu neplacutu sî-lu umplù de-o presémtire rea.

Éra Griveiu pe care-lu inchisesera in gradina sî care vedîndu pe Pavelu, se pornise se urle de ciuda cá nu poteá merge cu elu.

Tênerulu ajunsese dejà la pórtà, prin care estí afara. Mai aruncà o privire pe gangu in susu alta pe pleopulu celu inaltu, apoi o luà la petioru spre orasiu.

Cocón'a Leftera inse 'si dîcea mereu: „Nu-i lucru curatu cu Pavelu, trebue se vedu ce este.“ De-ocamdata se duse inse se-si vedîa de ól'a cu varza pe care o pusese la focu.

„Dór' se va întorce pâna la prânzu cá se mânânce din sarmalele cele bune. Ar' fi pecatu se nu guste din ele, inse i-voiu pune eu bine vre-o dóue. Dar' uite cá nu mi-a cerutu bani cu ce se plátésca pe barbieru. Nu credu se-i fi datu tata-seu.

Cocón'a Leftera nu iú in stare a urmari pâna la sférsitu, nici acestu gându, càci trebuia se se repéda la servitóre, care voia se spele a dóu'a óra urezulu: „Prósta ce voiesci se mi-lu faci numai terciu! strigà ea.“

VIII.

Venise multu asceptat'a domineca in care aveá se fie joculu la lánari'a domnului Stefanu.

Curtea éra curatîta de flócele cele multe care o impestriáu in alte díle, ba éra maturata cum se cade. In midîloculu curtii, sub cei trei meri éra asiedîata o lavitîa pentru lautari, usiele síurei sî ale casei impodobite cu frundia verde.

Lautarii, care va se dîca, doi tîgani cu lauta, unulu cu clarinetu sî unulu cu cobza, tocmai veniau pe gangu in susu cându estí coconulu Gligore din usîa casei cá se aiba grigîa de bun'a orînduie cá-ci fetele trebuia mai antaiu se intînda

lân'a, apoi primiáu ómenii rachiulu de deminétia și numai dupa ast'a începeáu lautarii a dice. Lân'a erá dejá intiusa. Intre ómenii cari eráu împartasfri cu rachiulu din pivnit'a domului in acést'a dí, eráu pe lângá basangii Mihaiu și George inca și lautarii. -- Astadi se prezentase și Stoic'a dârstariulu cu atât'a nepasare inaintea coconului Gligore și se puse in rëndu cu cei'alalti, cu o față atátu de incredínta, incátu Gligore se sfí de a-i face rusíe, trecúndu-lu cu paharelulu, deci i-i turná sí lui o portfe!

Stoic'a golt paharelulu, apoi se sterse bini-síoru pe mustetie și dise c'tra Gligore clintindu din ochi: „éta sí Vasfi!“

„Sdravênu baiatu,“ respunse Gligore.

„Hai mòi Vasfi,“ strigá Stoic'a c'tra unu tēneru chipesíu cá de vr-o dóuedíeci sí patra de ani, care tocmai cosise in curte și se oprise la pórt'a gradinei, de unde esíáu fetele, cá se vorbésca cu ele, „hai mòi,“ dise Stoic'a, „se ne omenésca coconasiulu Gligore cu câte unu paharelu de rachiulu, chipu de aldamasíu, pentru tréb'a de care tí-am vorbitu.“

Tēnerulu Vasfi nu asceptá se-i díca de dóue ori. Pe cându Gligore inholbase nisce ochi mari la Stoic'a sí-i faceá mereu semne se taca, flacáulu venise la elu sí-i dete buna-deminétia cu unu surísu veselu pe buze sí cu ochii scilpitori de voia buna.

Gligore umplú paharelulu sí umblá se i-lu dee lui Vasfi, dar' Stoic'a dârstariulu nici un'a nici dóue, 'lu luá din mân'a lui Gligore sí cu vorbele „mai antáiu betrâni, apoi flacáii“ 'lu dete pe gátu in josu.

Gligore cãm iute de fire erá p'act-p'act se sudue pe indrasnetíulu dârstariulu, acést'a inse se sterse érase pe mustetie sí clintindu din ochi dupa obiceiulu seu díse: „celu de antáiu a fostu ce-a fostu, ást'a inse este arvuna cá se-ti ispravescu bine tréb'a.“

„Bine, bine,“ respunse Gligore, stapēnindu-si artiágulu, in sine 'si díse „lasa cá nu va fi in tóte dílele domineca sí jocu sí apoi sí tréb'a cu Tíe'a nu va tíenē cātu lumea. . . .“

Cu tóte cá Gligore, dupa-cum vedemu erá pusu pe gânduri, nu-si uitá de-a ómeni sí pe Vasfi, care luá paharelulu sí inchiná: „se ne fia de bine,“ apoi 'lu beú.

Gligore dreptu respunse dete de vr-o dóue ori din capu ér' Stoic'a díse: „intr'unu césu bunu!“

„Se te audia Domnedíeu,“ respunse Vasfi, ér' Gligore nu se mai potú rabdá sí mániósu strigá c'tra Stoic'a: „Mai tíenē-ti fléuc'a!“ Apoi intrá in casa, cá se puna bine sticl'a cu rachiulu.

„E frica de coconasiulu Pavelu,“ síopti Stoic'a c'tra Vasfi, mergúndu cu elu spre lavit'a lautariloru. „Ce norocu pe capulu teu, mòi Vasfi,“ 'si urmá dârstariulu vorb'a, „fetuc'a e frumósa, harnica, tinerica sí mai íá dóue sute de bani buní de la coconulu Stefanu!“

„Sí díci cá nu s'a iubitu cu coconasiulu Pavelu?“ intrebá Vasfi tragúndu pe Stoic'a mai de-o parte, cá se nu-i auda nimene ce vorbíáu.

„Dar' de unde sē se iubésca,“ respunse Stoic'a. „Tíe'a Marii Luichii numai in vér'a ast'a a venitu la lâná, ér' coconasiulu nu síede inca nici de dóue septemani la lânaria, a fostu la scóla pâna acum.“

„Fetele dícu inse. . . .“

„Ce potu scí fetele,“ intrerupse Stoic'a pe Vasfi, „se nu credi decátu ce'a ce-ti spunu eu.

Coconasiulu móre dupa Tíe'a, nici ea nu ar' díce ba, cá-ci de — féta este, dara din norocire, cocon'a, adeca mam'a coconasiului este o femeia cu minte sí pentru a desbará pe fiulu seu de acést'a dragoste a hotarítu se inzestredie pe féta sí a insarcinatu pe coconasiulu Gligore se-i caute unu mire. Coconasiulu Gligore inse a venitu la mine, eu m'am invóitu cu tine sí credu cá-'mi vei fi multíemitoriu, cātu vei trá. . . .“

„Nici vorba nene Stoica, dara mi-e téma, cá nu me va

Chiar' la tēmpu.

placeá fét'a,“ respunse Vasfi.

„Cá nu te va placeá!“ strigá Stoic'a asíá incátu Vasfi spariatu cautá in tóte pártile, déca nu l'a audítu cinev'a. Védiéndu Stoic'a spaim'a tēnerului 'si urmá vorb'a cu glasu mai domolu. „Nici prin gându se nu-ti tréca. Am ispititu-o sí chiar' díu gur'a ei am aflatu cá i-ai fostu dragu!“

(Va urmá.)

CANTARÉȚIA.

— *Novela.* —

(*Fine.*)

„Nu voi lipsi!“ strigă în urm'a lui consilierul de comerț Bolnau cu-o față deplorabilă. „Acest'a are prepusu!“ dîse elu în sine. „Elu scie cev'a de cuvîntulu cântareției. Sî cu tôte că se dice, că s'a insanetosiātu, dara nu poté prinde prepusu politistulu acest'a? Avîndu elu prepusu nu poté elu ôre se pue că se me observe? Polit'a secreta me va urmari, la fie-care pasîu intîlnescu nisce figure viclene sî necunoscute. Nu voi mai potea vorbi cev'a, că-cî tôte vorbele voru fi raportate sî explicate; o D.-dîeule. eu am devenitu unu individuu periculosu sî neliniscitu sî totusi am trairu liniscitu sî inculpabilu că Wilhelm Tell în actulu alu patruea.“

Asia vorbiă în sine nefericitulu Bolnau; temerea lui se mari, cîndu gîndî la întrebarea caprițioasă despre vizitarea redutei viitoare. „Elu de siguru cugetă, că nu voi cutesă se me apropiu de cântareția rețînutu pôte de consciința cea rea; dara eu trebuie se me ducu, trebuie se stergu acestu prepusu! Sî totusi — nu voi fi cuprinsu de-o frica sî tremuru în apropierea ei, tocmai pentru-că s'ar' potea crede, că voi tremurâ de frica sî de muștrările cugetului?“ Aceste idei 'lu nacageau, ele 'lu ocupau dîle întregi sî-si aduse aminte, că unu scriitoriu renamitu a documentatu într'o scriere, că frica'nasce frica sî acest'a i-se pareă că este sî la dînsulu. Dar' elu cunoscu, că trebuie sê se inarbateze sî se stee în față cu pericolulu. Elu i-si aduse dela imprumutatoriulu masceloru stralucitulu costumu a Pasiei de Janina sî se imbracă cu ele în tóta dîu'a exercitîndu-se înaintea unei mari oglîndi a fi în masca neconfusu. Elu i-si făcu diu halatulu seu o papusă si-o puse pe unu scaunu, care representă pe cântareția Bianetta. Costumatu că pasia amblă elu pre lînga dîns'a sî-i dicea: „Me bucuru multu, că ve vedu atîtu de bine insanetosiātu.“ Dupa trei dîle i-sî dicea lecti'a fîra că se tremure sî de ace'a i-sî impuse elu cev'a sî mai greu. Elu voiă se fie fôrte galantu sî neconfusu sî se-i ofere unu taieniu cu bombone sî cu punciu. Elu se exercită cu unu paharu de apa ducîndu-lu pe unu taieniu. De antîiu zînganiă elu grozavu în mânele lui tremurătoare, dar' sî acest'a slabatiune o invinse, ba elu poté dice fôrte voiosu: „Onorata domnisiôra, nu vei binevoi cev'a punciu sî câte've bombone?“ Tôte i-i succedeau de minune, nime n'avea se-lu veda tremurîndu. Ali Pasia de Janina sîmtiă curagiu se mîrga la reduta desî i-i eră tîma.

Doctorulu de medicina tîneă multu la ace'a, că elu se conduce antîiu reconvalescent'a érasî în societate sî ea-i promise acest'a bucurôsa, că-cî elu 'si căscigase prin căutarea s'a fidelă, prin îngrijirea s'a parintîsca, ce i-o aretă unu dreptu la recunoscința ei cea mai cordială. De ace'a veniș ei la olalta la reduta sî elu se pareă mîndru

de loculu de lînga o copila frumôsa sî interesantă. Ômenii din B. suntu curiosi în felulu lor; în primele dîle vorbira toti de reu dela mare pâna la micu (atîtu în salônele cele mai nobile, cîtu sî în buticele cele de pre urma de bere) de cântareția; dar' din momentulu, cîndu începura ômenii însemnati se-i arete interesu, din momentulu cîndu trecura pe partea ei dame însemnate, se schimbara lucrurile dupa vîntu sî locuitorii din B. alergau pe strade mișcati de sôrtea bietei copile sî mai că se inbolnaviau de bucurie, că a scapatu de môrte. La intrarea ei în salonulu redutei se pareă, că toti au acceptatu-o numai pre dîns'a, că se fia regin'a festivitatii; ei strigau de bucurie, bateau în palme, intonîndu-i bravo! că sî cîndu ar' fi esecutatu piesele cele mai grele. Sî doctorulu de medicina primî partea s'a de triumfu: „Vedeti-lu, acest'a-i,“ strigă ei, „acest'a-i unu barbatu aptu, acest'a i-a scapatu vietia!“

Cîntareția se sîmtiă placutu atinsa de acest'a primire a multimei; ba ea mai că ar' fi uitatu, imbetata de murmurulu uratoriloru, că venise în salonu cu unu scopu mai seriosu, înse cei patru domino voinici, cari o urmau la totu pasîulu, întrebările doctorului, ori de n'a datu încă de ochii albastri alu Chevalierului, aceste tôte i-i reaminteau scopulu veniei. Atîtu ea cîtu sî doctorulu observara, că unu tureu înaltu sî uscatu (costumululu lui se numia în B. a lui Ali Pasia) se îndesă multu în apropierea ei sî de câte-ori 'lu tragea multimea masceloru cu sine, de atîtea-ori se întornă elu érasî lînga dînsii. Cîntareția 'lu ghionti pre doctoru aretîndu-i cu ochii pe Pasia. Elu i-i respunse totu cu ochii dîcîndu-i: „Eu l'am observatu dejă de tîmpu îndelungatu.“ Pasia se apropiă cu pasi nesiguri; cântareția se înclêtă încă sî mai tare de braçulu lui Lange; acum'a ajunse elu de totu aprôpe, nisce ochi tîntiti sî albastri priviau diu masca sî o voce ragusita i-i dîse: „Me bucuru fôrte, multu stimata d.-siôra, vedîndu-te atîtu de deplinu restaurata.“

Cîntareția se întorse inspaimentata îndereptu sî se pareă că tremura; sî masc'a vedîndu acest'a se întorse tremurînda sî se pierdî între multime.

„Elu-i?“ întrebă doctorulu de medicina. „Dă vina-ti în fire; aici trebuie de lucratu cu linisce sî socotela; credi d.-t'a că-i elu?“

„Încă nu-o sciu siguru“ respunse ea, „înse mi-se pare că-i cunoscu ochii.“

Doctorulu de medicina dadu ordinu celoru patru domino se iee fôrte bine sém'a la pasia acel'a si se duse cu dam'a s'a mai departe. Dara abia facuse câtiv'a pasi prin salonu sî turculu se ivi érasî, înse nu se apropiă ci se pareă că esamineza pre cântareția.

Doctorulu se apropiă cu dam'a s'a de unu bufetu, că se-i comandeze, dupa spaim'a trasa, o césca de céiu sî privindu elu îndereptu — éta sî turculu. Elu tîneă unu taieniu cu unu paharu cu punciu sî câte've bombone; elu se apropiă de cântareția, ochii lui lucescu, paharulu salta sî zînganesce cu unu sunetu curiosu pe taieniulu tremu-

rându; elu s'a apropiatu de ea, i-i ofera taieriulu și dîce: „Stimata, nu binevoiesci cev'a puncîu sî cîtev'a bombone?“

Cântarețî'a privi tîenta la elu, ingalbenî, inpinse farfuri'a indereptu și dîse:

„Êta teribilulu! Elu este, elu este, elu vré se me otravésca!“

Pasi'a de Janina stá mutú și nemișcatu, elu se pareá, cã renunțîa la ori-ce idee de impotrivire; fãra ôre-care protestu 'lu dusera cei patru domino voinici.

Mai-cã in acelu minutu 'lu sgãțîai cinev'a pre doctoru de manti'a s'a négra, sî privindu elu indereptu vedîu pre incherçitul lacãu din otelulu de Portugali'a ingalbiuitu și cuprinsu de frica: „Pentru D.-dîeu, veniti ve rogu d.-le doctoru de medicina la nr. 53, cã-cî chiar' acum voiesce celu cu cõrne se-lu iee pre domnulu celu francesu.“

„Ce felu de flécuri vorbesci?“ dîse doctorulu mániosu și erá se-lu inpinga la o parte, voîndu se urmeze prinsului la directi'a de poliție. „Ce-mi pasa mie, ieelu draculu?“

„Te rogu d.-le,“ dîse incherçitul mai plângîndu; „elu pôte s'ar' poté inca scapá; d.-t'a esti aici mediculu de orasîu și sunteti indatoriti se visitati bolnavii de prin oteluri.“

Doctorulu de medicina inghiti unu blastemu ce i-i venise pe limba; vedîu, cã trebue se faca acést'a neplacuta visita, deci chiemã pe dirigințele Bolini, i-i incredințîa cântarețî'a și alergã cu incherçitul la otelulu de Portugali'a.

XI.

In acestu mare otelu erá totulu liniscitu și pustiu, mediulu noptii mai cã trecuse dejã, lampele de prin galerii și pe scari ardeáu tristu și intunecosu; doctorulu de medicina se 'nfiorã, candu se suí la singuraticulu bolnavu. Lacaiulu deschise usî'a, doctorulu intrã, inse mai cã ar' fi cadîutu indereptu, cã-cî o fiintîa, care ocupase neprecurmatu de cîtev'a dîle fantasi'a lui, cãndu erá trézu séu cãndu dormiã sîdeá aiévea și cu corpulu in patu. Erá unu barbatu mare, uscatiosu și cãm bețrãnu, aveã pe capu o tugnetã — cacîula de nôpte de lâna, trasa pe frunte, peptulu lui strêmtu, mânilu lui lungi și subțiri eráu imbracate in flanelu, de sub cacîula se vedeá unu nasu mare și ascutîtu, care dominã o façia slaba castaniu-galbena și care se poté tîené de mórta și amortîta, déca n'ar' fi fostu o parechia de ochi albastri și impungatori, cari i-i mai dá inca cev'a viétîa si-o espresie teribila și 'ngrozitóre. Degetele lui lungi și subțiri, cari se vedeáu cu uscatele inchiaturi din mâneci, le-au fostu strêmbatu la olalta, elu scortîiaia pe plapoma, rîdiêndu cu unu hohotu ragusîtu și nebunu.

„Vedeti! elu 'si sgraptîna dejã gróp'a!“ sîopti incherçitul și tredî prin acést'a pre doctoru din lung'a s'a privire tîentita asupr'a bolnavului. Asîa, tocmai asîa sî-a fostu inchipuitu elu pre Chevalieriulu de Planto, acestu ochiu albastru și reu-

tiosu, aceste trasaturi a feçiei pline de nenorocire, acést'a figura uscata cã o stafie — aici erá totulu, cum descrise cântarețî'a pre acelu teribilu omu. Dar' elu 'si aduse aminte, cã chiar' acum'a s'a fostu aretatu acelu Chevalieriu. Nu se pôte cá si unu altu omu se aiba ochi albastri? Erá de mirare, cã unu bolnavu slabu și ingalbinise? Doctorulu rîse de sene insusi, 'si steise fruntea cu mân'a cã și cãndu ar' fi voîtu se stérge acést'a gândire și se apropiã de patu. — Prin atãti'a ani de praxa inca nu sêmtise gróza și frica la patulu unui bolnavu, — aici i-i erá neesplicaveru, aici 'lu apucã o frica, unu fiuru, de care in vanu se incercã sê se scuture și elu se retrase instinctivu cãndu sêmti umed'a-i și recea mânã in a s'a, cãndu pipai indelungu și inzedaru pulsulu.

„Natarãulu,“ strigã bolnavulu cu o vóce ragusîta, amestecãndu limb'a francesã, frãnturi italiene și germãne, „tontulu incherçitu, mi-se pare, mi-a adusu unu medicu. D.-t'a me vei iertã, eu nici-cãndu n'am tîenutu la art'a d.-t'ale. Unicele bãi de la Genu'a m'ar' poté vindecã, eu am poruncitu deja lui Bête, cã se-mi procure cai de posta; voiu se plecu inca in asta nôpte.“

„Firesce c'a plecã“ murmurã incherçitul; „dara cu sîese cai negri cã corbulu, dar' au la Genu'a, unde se inecã Fiesco (Dómne odichnesce-lu), ei intr'acolo, unde-i plãnsu și scãrșnirea dintîloru.“

Doctorulu vedîu, cã aici are puçinu de facutu. Elu credeá, cã vede in ochii, in mișcarile neliniscite ale bolnavului unu semn de apropierea mortii, cã-cî chiar' acelu doru de caletoritu și de departare a fostu dejã de multe-ori prevestitoriulu unui sfêrsîtu rapidu. De ace'a 'lu sfatîi sê se liniscésca și-i promise o medicina recoritóre.

Bolnavulu rîse furiosu. „e me liniscescu?“ respunse elu. „Cãndu voiu fi liniscitu, atunci am incetatu de suflatu; eu trebue se sîedu in trasura, departe, fórté departe! —

„Ce dîce incherçitul? Ai tocmitu caii? Cãne incherçitu adunat'ai bagajulu meu?“

„Of dómne sînte!“ cãrai incherçitul, „acum'a gãndesce elu la bagajulu seu; dá, unu greu pachetu de pecate ia neomulu acést'a cu sine. Nici pe bolt'a ceriului nu-i locu cã sê se insemne blastemurile și hulele esfte din gur'a lui. Doctorulu de medicina mai luã inca odata mân'a bolnavului. „D.-le increde-te in mine,“ dîse elu; „pôte totu ti-ar' poté ajutã art'a; servitoriulu d.-t'ale spune, cã tî-s'a deschisu o rana de pușca, dà-mi voie se-o cercetezu.“

Borborosindu consêmti bolnavulu, elu aretã la pieptulu seu. Mediculu luã bandajulu seu facutu și afã — impușcatura nu departe de inima. — Curiosu! erá totu asîa de mare, totu la acelu locu, cã ran'a cântarețîei.

„Ast'a-i o rana próspera, o impușcatura!“ strigã doctorulu, privindu necredîtoriu la bolnavu. „Cine ti-a causatu ran'a acést'a?“

„D.-t'a credi de siguru, cã m'am batutu la duelu cu cinev'a?“ Nu, o juru pe Scaraoțchi! Eu

aveám în busunariulu de la sênu unu cutîtu sî picându de pe nisce scari m'am sgariatu cev'a."

"S'au sgariatu cev'a," gândi Lange, dar' va mori de acést'a rana."

Intr'aceste pregatise elu o limonada sî o oferí bolnavului; acést'a o apropiá de gura cu o mâna nesigora, ea se pareá cã-lu re'ntaresce; elu se linisci sî tacu vre-o cãtev'a minute, dara vedîndu, cã picurase obialulu începù se blasteme sî cerù o batista. Sburându se apropiá lacaiulu de unu geamantanu deschise sî scöse o batista — doctorulu privi intr'acolo, o presêmtîre grozava prinse locu în inim'a lui — elu se uitá ér' intr'acolo, erá totu ace'a colóre, totu acelu stofu, erá batist'a aflata la cântaretî'a. Inchercitulu voi se-o dee bolnavului, acést'a inse o respinse inderoptu: „Du-te la draculu, boule! De cãte-ori se-ti mai spunu se torni pe ea *Eaud Heliotrope*. Inchercitulu scöse unu sipsîoru sî stropí batist'a; unu mirosu placutu se respândi în tóta odai'a — erá totu acelu parfum, a care mirosiá batist'a aflata. D.-rulu de medicina tremurá cã vérg'a; nu erá nici o indoieía, acést'a erá ucigasiulu cântaretîei Bianetta, Chevalieriulu de Planto; acel'a ce jaceá în patu erá fara de ajutoriu, unu bolnavu, unu muribundu dar' mediculu i-se pareá cã la totu minutulu ar' poté se sara din patu sî se-lu gâtue, elu 'si apucá paleri'a sî fugí departe de acestu grozavu.

Lacaiulu inchercitu vedîndu-lu ducându-se 'lu apucá de capotu. „Of! Mari'a-t'a!“ gemeá elu. Dóra n'ai de gându se me lasi cu dânsulu singuru? Eu asiú mori de frica, cându ar' inchide ochii acum'a sî apoi s'ar' preumblá cã o fantoma de flanelu cu cãciul'a tiugueta pe scafarlie! Pentru D.-diu, nu me lasati singuru acum'a!”

Bolnavulu rãngi fiorosu, rîdeá sî blastemá elu se pareá cã vré se ajute inchercitului, elu scöse din patu unu petioru lungu sî uscatu sî 'si inclestá degetele s'ale subtîri dupa medicu. Acést'a inse nu mai potù rabdâ, se pareá cã inebunesce; elu impiuse pre inchercitu cãtu colo sî fugí din odaie; chiar' sî pe scarile cele mai de josu audíá elu hohotulu infioratoriu alu ucigasiului.

XII.

A dóu'a dí deminétîa se oprí o trasura eleganta dinaintea otelului de Portugali'a; trei persóne se coborîra, o dama acoperita cu unu velu sî doi domni cãm betrâni sî se suira pe scari în susu. „D.-lu referendariu judecatoriu Phale se afla dejá susu?“ întrebâ unulu din acesti domni pre garsonulu, care î-i conduceá în susu. Acést'a afirmá sî domnulu continuá: „Acést'a-i voi'a prevedintîei cã a picatu pe scari sî si-a strepunsu singuru peptulu cu stiletulu, cã s'a împiedecatu singuru de a fugi, cã tocmai d.-t'a d.-le Lange se fii chiamatu la dânsulu!”

„Siguru“ díse dam'a invelata, „dar' nu affi o fatalitate proprie cu aceste batiste? Un'a trebui elu se-o piérda la mine, ce întêmplare! éra pe ce'alalta se-o céra în presentî'a doctorului.“

„Ast'feliu trebuiá sè se întêmple,“ respunse alu doile domnu, „alt'a nu se poté spune nemicu,

decãtu cã a trebuitu se fie asiá. Dar' în acést'a incurcatura mai cã asiú fi utatu cev'a, spunetî-mi, ce-i cu Pasî'a de Janina? Signor'a siguru, cã s'a însielatu, l'ati eliberatu dejá? Cine a fostu sermanulu?“

„Ba diucontra,“ díse primulu, „eu sum siguru, cã este complicele Chevalieriulu pre care-lu urmariám eu demultu. Am datu porunca cã se-lu aduca aici, 'lu vomu confrontá cu ucigasiulu.“

„Nu se poté“ strigá dam'a. Unu complice?“ „Dá, dá!“ díse domnulu suridîndu, cu viclenie, „eu cunoscú multe, desí nime nu mi-le spune. Dar' slava Domnului, suntemu dejá susu, aici indata este nr. 53, éra d.-t'a d.-síora vei binevoi se intri de-ocamdata aici la nr. 54; dirigentulu a concesu-o sî nu te-a dá de spate afara, m'asiú apucá chiar' chizesiú. Cându va veni rëndulu, cã se depui marturia te vomu chiamá.“

„Este de prisosu se mai spunemu, cã aceste trei persóne eráu cântaretî'a, doctorulu sî directorulu; ei veniáu se acuse pre Chevalieriulu de Planto pentru incercare de omoru. Directorulu sî doctorulu de mediciaa intrara; bolnavulu sídeá inca totu în ace'a positie în patu, cum 'lu vedíuse doctorulu nóptea, numai faci'a lui erá la lumín'a dílei sî mai consumata, espresiunea ochiloru lui, cari iucepeáu se amortíesca, erá inca mai teribila. Elu se uitá cu nesce priviri fára de viétîa cându la doctoru, candu la directoru, apoi se pareá cã meditéza, ce se întêmpla aici în odai'a lui, cã-cí referendariulu Phale, unu tîneru micu de statu cu o faci'a rosfe sî cu ochi mici, f-sí pregatise o mésa, 'si puse dinainte unu tencu de hártîi tíéndu în mân'a drépta o péna lunga de lebada, cã se scríe protocolulu.“

„Bête, ce voiescu acesti domni?“ întrebâ bolnavulu cu-o vóce slaba pre lacaiulu inchercitu. „Tu scfi dóra, cã nu primescu visite?“

Directorulu se apropiá apesatu de elu, 'lu privi strictu sî díse lamuritu: „Chevalieriulu de Planto!“

„Qui vive?“ strigá bolnavulu punéndu mân'a la cãciul'a de nópte cã sî cându ar' fi voitu se salute militarese.

„D.-le, d.-t'a esti Chevalieriulu de Planto?“ prourmá acel'a.

Ochii albastri începura se lucésca, elu aruncá directorului sî referendariului nisce priviri petrudîetóre, dadù sarcasticu din capu sî díse: „Chevalieriulu a moritu demultu.“

„Asiá? Atunci cine esti d.-t'a? respunde; te întrebu în numele regelui.“

Bolnavulu bufni de rîsu: „Eu me numescu Lorier; Bête, dá domnului pasaporturile mele!“

„Nu-i necesaru; cunosci d.-t'a batist'a acést'a?“ „Cum se nu-o cunoscú, d.-t'a ai luat-o de aici de pe scaunulu meu; ia ce aceste întrebári? la ce aceste scene? D.-le, d.-t'a me genezi!“

„Binevoiesce de privesce la stêng'a d.-t'ale“ díse directorulu; „acolo tí-e batist'a d.-t'ale; acést'a inse s'a aflatu în odai'a unei anumite Giuseppa Bianetti.“

Bolnavuî aruncă o privire turbata asupra barbatilor, elu 'si inchise pumnulu sî scârşniă din dinti; elu taceă inderetnicu desî repetîse directorulu întrebările. Acest'a făcû unu semnu doctorulu, care esf sî reintră la momentu insoçitu de cântaréti'a, dirigentulu Bolini sî plenipotentulu curtii. . . .

„D.-le barônu de Martinov,“ 'lu avorbî directorulu, „recunosci d.-t'a pe omulu acest'a că identicu cu acel'a pre carele 'lu cunosceăi la Paris cu numele de Chevalierulu de Planto?“

„'Lu recunosc, este totu acel'a,“ respunse baronulu, „sî repetîscu inca odata, tôte ce am depus la protocolu despre dênsulu.“

„Giuseppa Bianetti! cunosci d.-t'a, că acest'a este, carele te-a scosu din cas'a tatalui d.-t'ale vitregu, carele te-a adusu in cas'a s'a la Paris, acel'a pre carele 'lu acuzi că a incercatu se te omôra?“

Cântaréti'a tresari vediëndu pre acestu teribilu omu: ea voi se respunda, dara elu o scuti de ori-ce marturisire. Elu se asiedî mai susu, căciul'a-i de lâna se pareă mai tînguiata, braçele lui erău întîepenite se pareă că cu greu le mişca, degetele lui se incarligău sî se descarligău; vócea lui esîă din peptu-i numai raru sî ragusîtu, chiar' rîsul sî blastemurile lui devenira numai o sîoptire. „Sîperl, tu vi sî me vizitezi?“ dîse elu. „Ast'a-i frumosu. Asîă-i că te desfatezi privindu-me? Dieu, 'mi pare reu că nu te-am nimeritu mai bine, prin acest'a ti-asîu fi crutiătu dorerea se vedi cum 'si batu jocu de unchiulu teu înaintea mortii nisce boi nemtîesci.“

„Ce ne mai trebue marturie?“ 'lu întrepruse directorulu. „D.-le referendariu Phale, scrie unu decretu de arestare pentru . . .“

„Ce faci?“ dîse doctorulu, „nu vedi că móre? Elu n'a duce nici unu patrariu de óra. Grabesce, déca mai ai se-lu întrebi cev'a.“

Directorulu porunci lacaiulu, că poliçistii se aduca prinsoneriulu in susu; bolnavulu se totu sfêrsîă; ochiulu lui se pareă că stă loculu indreptatu nu-mai la cântarétia, dara sî acum'a se pareă că fulgera din elu o furie sî o ura ascunsa. „Sîperl“ dîse elu din nou, „tu mai nifericitu, tu m'ai ruinatu, de ace'a trebuiă se mori; tu ai adusu pre tatalu teu la perire, ei l'au condamnatu la pedéps'a galereloru, pentru-că mi te-a vëndutu; elu m'a conjuratu, că se te omoru sî-mi pare reu, că am tremuratu. Anaftema pe aceste mâni, cari n'au avutu putere se lovésca macaru siguru!“ Grozavele lui afurisenii asupra s'a sî a Giuseppi fura intrerupte prin o noua privelisce. Doi poliçisti adusera pre unu barbatu imbracatu turcescu, eră nifericitul Pasî'a de Janin'a — turbanulu acoperiă capulu deplorabilulu consilieriu de comerciulu Bolnau.

Toti se uimira la acésta privelisce, mai cu séma dirigentulu se pareă fôrte turburatu; elu deveni palidu sî rosî sî-si indosî faci'a.

„Monsieur de Planto,“ dîse directorulu, cunosci d.-t'a omulu acest'a?“ Bolnavulu inchisese

ochii, i-i deschise cu o anevoe sî dîse: „Duceţi-ve la draculu, eu nu-lu cunosc.“

Turculu privi la cei presenti plinu de grigiă. „Eu sciám, că asîă are se fie,“ dîse elu intr'unu tonu plângătoriu, „eu am presêmtîtu-o demultu. Domnişóra Bianetta, cum ai potutu d.-t'a se viri unu omu nevinovatu in belea?“

„Cine-i domnulu acest'a?“ întrebă cântaréti'a. „Eu nu-lu cunosc, d.-le directoru, ce-a comis elu?“

„Signora,“ dîse directorulu cu-o seriozitate profunda, „judecatori'a nu cunósce nici o indulgintia séu crutiare, d.-t'a trebue se cunosci pre domnulu acest'a, elu este consilierulu de comerciulu Bolnau. Ins'a-si camerier'a d.-t'ale a marturisitu-o, că d.-t'a ai numitu fiindu asasmata numele lui.“

„Dá!“ se tênguiă pasî'a. „A numitu numele meu la nisce impregiurari atâtu de fatale!“

Cântaréti'a se miă, o rosiétia profunda i-i inundă frumós'a faci'a, ea luă fôrte mişcata mân'a dirigentulu sî dîse: „Carlo, acum'a vorbesce, eu nu pot taceă; dá d.-le directoru — póte am sî rostitu acelu nume, inse n'am cugetatu la acelu omu, ci. . .“

„La mine!“ strigă dirigentulu facîndu unu pasîu înainte. Elu me numescu — cu concessiunea iubitulu meu tata de colo — Carolu Bolnau!“

„Carolu! musicantu! americanu!“ esclamá turculu sî-lu imbraçosiă.

„Acest'a-i primulu teu cuvêntu de cându traiesci, tu m'ai scapatu dintr'o mare belea.“

„Déca-i asîă,“ dîse directorulu, „atunci te eliberezu sî avemu numai de-a face cu d.-lu Chevalierulu de Planto.“ Elu se înturnă spre patu; acolo stă mediculu sî tîneă mân'a ucigasiulu intr'a s'a; elu puse mânele seriosu sî liniscitu pe obialu sî-i inchise ochii. „D.-le directoru,“ dîse elu, „acest'a dà déjà socotél'a înainte judecatoriulu celui inaltu.“

Ei 'lu întielesera sî esîndu din odai'a teribilulu repausatu intrara dincolo la fericitul dirigentu, la reafiatulu fiu alu pasiei; cântaréti'a 'si ascunse faci'a la peptulu iubitulu; lacrimel'e ei curgeău, cari le versă pentru sôrtea ei nifericita; pasî'a se învêrtea suridîndu pe lînga mândr'a parechia, elu se pareă, că concepuse o ideia marétia; elu se convorbî in secretu cu doctorulu de medicina sî se apropiă de fiulu seu sî de cântarétia. „Prea iubita d.-sióra,“ dîse elu, „eu am patimitu multe din caus'a d.-t'ale, d.-t'a mi-ai numitu numele la impregiurari asîă de fatale, că te rogu, că se-lu schimbi cu a d.-t'ale. D.-t'a ai refusatu eri taieriulu meu cu punciu, refusă-me-vei óre, déca-ti presentezu pre presentulu domnu Carolu Bolnau, pre fiulu meu musicalu, rogându-te se-lu ia-i de barbatu?“

Ea nu dîse ba; plângîndu de bucuria i-i serută mân'a, dirigentulu o cuprinse 'n braçele s'ale rapitu de bucuria sî acum'a se pareă că-si uitase de totu pathosulu seu maretîu. Consilierulu de comerciulu inse apucă mân'a doctorulu: „Lange, dîse elu, poteám se credu, că se va întêmplă ast'felu, atunci'a cându mi-ai vêrîtu fric'a in tôte

ósele, cându am numeratu tóte gémurile palatului sî cându mi-ai dísu: „Cuvéntulu ei ultimú a fostu Bolnau!“

„Apoi dá! ce mai vréi!“ respunse suridíéndu doctorulu de medicina. Totu a fostu bine, cà ti-am spusu atunci, cà-ci cine scie de se întéplá tóte ast'feliu fàra de *ultimulu cuvéntu alu cãntaretiei*.

(W. Hauff)

DIMITRIE DANU.

SUB FAGI.

— Poesia in prosa. —

Corneliei.

I.

Linu sî pare cà strabaturu sî elu de iubirea sãnta alui D-díeu, ceriulu scobóra totu mai in josu, mai in josu pe culmile muntiloru ce imprejmuescu frumós'a regiúne. O vale tainica se deschide vederei la suprafaci'a carei'a se vede sierpuindu cà unu brêu de argintu suparatiosulu pè-reu alu „Vragiloru“ ce in undele s'ale díu'a la sóre sî nóptea la luna sî stele cãnta sî rescãnta povestile padurei. Furtunatecu din fire elu se pravelesce in vuetu secu sî tocitu preste cascadele ce-i stáu inainte sî primavér'a elatina din somnu bradii sî fagii, teii sî stejarii ce se tredíescu din visulu loru írnatecu.

Ce bine-mi priescu miresmele t'ale padure. Sufierea mea repede sî mişcata de oboséla incepe a se rarí sî gãndulu cà-'su datu dulcei mele siuguratati pare cà-mi mângaié sufletulu sdrobotu. Ce deplina sî netíermurita; càtu de legãnata sî senina e desfatãrea ochiloru mei despai'geniti; dá, cà-ci in tine padure sufletulu meu se scalda in dulci sî doióse visãri, in tine padure cu misterióse povesti sî càl fàra de urme, ochiulu meu pasce din vapãi'a mângãerei, inim'a mea sórbe din dulcele isvoru alu pacei. Unu visu inchiégatu la pólele gãndiriloru mele, o imperatíe din cele mai libere e numele teu in faci'a a totu ce exista p ntru mine. Intr'o lume de farmecu pierde-se gãndirea mea cându padure te milui spre mine sî-mi dá o palma din verdéti'a t'a. La pólele t'ale, aerulu resfiratu in valuri diafane 'mi àmple pieptulu de resuflari lungi sî incarcate cu miresmele floriloru presarate maintea farmecatei mele vederi. Sèntítrile mele atíttiate se amestecu totu mai multu cu vragi'a ropotitoriului teu isvoru. Cându sórele-si cauta culcusíulu sî amurgulu serei s'apropia, se scobóra totu mai multu preste culmile t'ale, farmeculu tainicu alu teu 'mi àmple, 'mi incatusiéza totu mai multu sufletulu sî inim'a. Susurulu nop-tatecu ce se inaltia din adéncurile t'ale, sufierea vèntului mulcomitu preste ierburi sî flori, tí-raítulu grieriloru sî miile de sunete usióre sî nedelusíte me facu se cautu in susu spre nemarginit'a albastrie sî cautãndu se zãrescu cum cele din urma radie ale sórelui suntu intunecate de lungi síruri de corbi croncanitori ce „cãntãndu

ale loru doine sierpuiescu cà brãne negre preste vèrfurile maretiloru tei fagi.“ Sgomotulu loru tainuitu, glasurile loru de „inimi mişcatóre“ me facu se credu cà afara de tine nu mai este lume...

Sér'a e aici! De-alungulu teu svonescu in frè-metu dulce popórele ce induri tu. Cu glasuri aramite s'audu tilinci pe cóste, pe déluri de cari spènzuru minunile ce firii iesu cà vragite la glasulu datatoriu de viétia alu dulcei primaveri....

Sub fagii de sub cósta, cà alte dati, veni-t'am si-acum o! tu padure, de n'oiu poté in tine repausulu se-mi aflu, atunci se dáu gãndirii aripi... cà-ci vremea-i fauru!

II.

O, tu! a firii farmecatóre teneretia: aurora ce veselu ne zimbesci; primavér'a visatórei nóstre vietí si-a tineretieloru nóstre imbetatóre flóre: o, tu! *iubirea cea de antãiu*. Flóre esti, flóre ce resari in piepturile nóstre selbateca la inceputu, dar' dulce sî blãnda mai apoi. Sî càtu de scurta este vietí'a t'a?!

Esti slaba sî gingasie cà cea de antãiu flóre a primaveriei. Te vescedíesci pré curèndu mai alesu déca gerulu nemilosu alu însielatiunei séu foculu mistuitoriu alu suferintíelorú apuca preste câmpile t'ale. Vai, ródele t'ale se nimicescu in flacar'a loru!

Tu esti unu somnu ce ne rapesci in lumea inchipuiriloru t'ale punèndu-ne dreptu icóne sperantí'a sî fericirea, dar' atunci cându sufletulu nostru incepe se sórba setosu canturile loru: dispari cà o naluca in lumea sleitórei realitati. Flórea t'a se vescedíescu, visulu teu, neasemenatu de dulce sî farmecatoriu, fuge. Cetatíle aeriane ce sufletulu nostru l-a ziditu sub imperatírea t'a — se derima, sî din tóte nu ne remãne nemicu decãtu: *amentirea*. Dã, amentirea ne mai remãne, ér' in nevoile sî furtunile vietiei, sufletulu nostru cu dragu se gãndesce la tine *copila desmierdata a tineretii*. Sî atunci tu te areti cà unu àngeru pazitoriu versãndu din cup'a t'a de aurú balsamulu vindecarei pe ranele ce vremea vietiei ni le-a sapatu in inima sî minte; mai multu, tu pâna sî in fericirile nóstre resari cà o radia stralucita sî strabati tremuratoriú sî dulce in sufletu sî inima — cà se ne faci sî mai fericiti, ér' cându mórtea prinde cea din urma bataie a inimei, te asiedi pe creerulu obositu cà unu fulgu de nea pe unu putregaiu fumegatoriu.

In veci binecuvèntata fie amentirea t'a!...

III.

O se ve vína éراسi primavér'a. Pustíulu sî inghetiulu va se fia inlocuitu cu o nóua vietia verde sî inveselitóre. Éراسi voru resari pironitele ideí, sperantí'a ingropata va dá vlastari éراسi; din negur'a imprejmuitóre a sufletului va resari din nou lucéferulu doritu. Ingãnduratulu codru va ríde éراسi din verdéti'a móle sî désa, guruiv'a turturic'a sî porumbulu, saltã-voru mierlele din crénga 'n

crénga, fâsief-voru frundiele, doini-voru doinele și recorine-o isvorulu „ce tremura pe prundu.“ Tóte, tóte câte le vede ochiulu și le-aude urechi'a, ni-o spune acést'a. De acé'a inima! gusta din fericirea ce-ti stă înainte: *bucura-te, traiesce și iubesc.*

Vai, dar' susu pe cregi s'aude tristulu cântecu alu filomelei, plânsulu amaraicu alu turturiceii. Veseli'a și dorerea, traiescu lângă olalta...

Er' inim'a t'a se resfatá in jocuri copilaresci, — astadi? astadi o nelinioscece cev'a, doresce cev'a, sufere, plânge, se sbate cu putere in pieptulu teu. Ea nu se pricepe; arde de-o sêmtîre ce-o robesce cu deseversire, de-o sêmtîre a cãrei esplanatie e zedarnica. . . . Ea doresce unu ce necunoscutu, unu idolu fauresce in imperati'a s'a *iubesc!*

Incepu a-ti fi noptile une-ori pré reci une-ori pré calde ér' visurile ti-se stêrnescu turburate cá valurile isbite de furtuni. In inchipuirile t'ale vedi o copila balaie cu cositîe lungi și aurite cum se jóca gingasie și sfiitiósa cu arculu pretinului seu amoru: *este cea de antáiu iubire.*

Mai târdîu te bucuri, credi și sperezi: zidesci palate in aeru, visezi la fericire și mai pe susu de tóte: *iubesci*

Flórea primaverii n'o vedi cum se vescedîesce, cade? Unde-i suntu ródele? Iubimu, speramu și credemu, dar' unde este fericirea? . . . Filomel'a se tângue de ranele și dorerile iubirei. . . .

Primavér'a cu farmecile ei, colindá odinióra la gémulu stralucitoriu alu teneretiéloru mele; sperantiele mele eráu cá ramur'a de paltinu muata in celu mai cristalinu isvoru; bucuriile mele cá fluturii cei mai desmierdati ai primaverii. . . o, dar' pré crengi, pe flori și 'n iérba, la sóre și la stele astadi nu se mai vedu sticlindu decátu bobii de lacrimi, fructulu *celei de antáiu iubiri.* . .

Din tóte nemicu decátu parerile de reu! cá-ci a trecutu primavér'a tineretiéloru mele, sperantiele mi-s'au vescedîtu, florile iubirii suntu sleite sub asprulu geru alu *insîelatiunei* ér' lacremile ce le-am versatu cá se le trezescu la o nóua viétia, mi-au sfasiatu, mi-au secatu inim'a. Și acum ascultându dorerosulu cântecu alu filomelei și vaerulu nadasftu alu turturiceii me întrebu: mai potu iubi vre-odata cu *iubirea cea de antáiu?* mai potu sperá? . . .

Se póte! Firea ins'asi móre și invte, vescesce și iubescce din nou.

O, dar' unde este primavér'a ce-a roditu cea de antáiu flóre pe arborulu ce atadi e desbracatu de crengi și frundie? . . .

Ce te-ai facutu tu cea mai frumósa flóre a primaverii mele: *iubirea cea de antáiu?*

IV.

Padure! prin valurile t'ale de iérba audu o nenumerata lume de insecte ce-ti taie liniscea t'a aromita de miresmele teiloru in floriti. Audu resunete potolite inaltându-se in tari'a noptii spre culmile t'ale poleite de radiele corpuriloru ceresci,

audu glasuri ce mereu, mereu incepu a se deslusi a se limpedi in aerulu incarcatu cu recóre, in aerulu ce „légâna in insomnie audiulu loru aromitu.“ Légâna-me și pe miue sub fagii tei imbrântiti și lasa-me se-ti cântu pâna la adormire:

Sfânta se fia a t'a dulce amentire padure,
Tu in a carei adêncu lasi linulu somnu se me fure,
Și me ador i ametitu de-at'ale farmece sfinte
Lângă isvorulu hainu, ochesiu și prea fàra minte.

T. H. Popu.

DIVERSE.

Cronica. — Unu rege evlaviosu. M. S. Regele României a redicatu la *Bușteni* (comuna rurala între Predealu și Sinaia) o beserica pompósa. Beserica este zidita in stilu bisautiniu și e una adeverata lucrare de arta. In legatura cu zidirea besericeii s'au redicatu inca alte dóue zidiri totu asia de pompóse, și anume scól'a rurala și cas'a parochiala. — Cu ocasiunea sântirei besericeii, sevêrsita prin I. P. S. Metropolitulu Primatu alu României, s'au datu din partea M. S. Regelui dóue mese: un'a cu 60 tãcãmuri pentru honoratori și alt'a cu 400 de tãcãmuri pentru sateni.

Unu preotu generosu. Rvsm. D. *Gavrila Popu* nou-denumitu canonicu alu Capitlului metropolitanu din Blasiu, care in decursulu administrareii parochiei și tractului Clusiuului a lucratu cu atãta zelu și abegatiune pentru inaintarea acestor'a pe tóte terenele și ia succesu a pune temelii la fonduri besericesci, scolastice și de benefacere pentru parochia și tractu, cari adi se urca la valórea de preste díece mii floreni, — acum la despartirea s'a de poporulu ce l'a pastoritu și de clerulu ce l'a guvernatu a daruitu din averea s'a preste una mîia floreni pentru fondurile infientiate de d.-s'a și parochiei ins'asi o garnitura eleganta de mobillii. — Domnedíeu se-i resplatésca pentru tóte benefacerile s'ale și se-i ajute cá și in nóua positiune se póta lucrá cu acel'asíu zelu și rezultatu!

Unu tractu protopopescu recunoscatoriu. Preotii din tractulu protopopescu alu Clusiuului voiendu a-si aretá și prin semue dinafora iubirea și recunoscinti'a loru față de fostulu loru síefu, Rvsm. D. *Gavrila Popu*, — cu ocasiunea despartirei, i-au prezentatu: una siatula frumósa contîenêndu tóte recuisitele de scrisu, și anume unu calimariu de negréla și altulu de parazêu, unu cutítu de argintu și o péna de argintu ambele intr'aurite. Siatula pórtá inscriptiunea: „*Suvenire dela Preotii tractului Clusiu. 29 — VIII. 1889.*“ — Mai potrivit donu nici nu se poteá pentru neobositulu scriitoriu besericescu!

Rvsm. D. Dr. Augustinu Lauranu canonicu alu Capitlului episcopescu gr. cat. din Oradea mare a fostu numitu Abat^o titulariu alu ordului din Caloceca „S. Augustianu.“

Têrgulu de fete in Indi'a. Inainte de ast'a numai cu câtiv'a ani inca erá obiceiulu, cá fetele mai serace, dar' frumóse, cari nu se poteáu maritá in Angli'a, plecáu cu corabiile in Indi'a, unde 'si gasiáu barbati cu multúnea, din cauza cá acolo se sêntiá multu lips'a de femei. Ele plecáu singure sí multe de-odata, sí ori sí cine lesue 'si póte inchipuí responsabilitatea capitaului vaporului, cu care mergeá sí care trebuia se supr'avegheze fetele sí se le pazésca, cá in lung'a loru caletoria se nu faca vre-unu romanu cu matelotii ori cei'alalti functionari de pre corabia. — In Indi'a tinerele fete eráu intêmpinate de sute de barbati, cari le luáu cu asaltu; sí cu mi'a dintre curagiósele fete capetáu barbati bogati, cu cari preste câtiv'a ani se re'ntoreceáu in tíera. — Se scrie acum, cá acestu têrgu s'a trecutú sí elu, de-órece acum suntú sí in Indi'a atâtea fete, incátu cele din Angli'a nu mai au trecere acolo.

Butóie de hartie pentru bere. Americanii dupa-ce au inceput a se fabrica din hártie róte de drumu de fieru, scaudae, caramidi etc. in curêndu voru întrebuintiá sí butóie de bere facute din pasta de hártie (papier maché). Unu fabricantu din New-York a sí capetatu patentulu fabricatiunei butóieloru de bere de hártie, cari nu lasa nimicu de doritu faciá de cele de lemnu. Elu întrebuinteá la fabricarea pastei din hártie unu feliu de iérba, care exista in mare cantitate între Jersey City sí Newark, care pâna acum'a nu erá de locu întrebuintiata sí care se adaptéza admirabilu pentru acestu scopu. — Unu altu întreprindietoriu a construitu o masína, care cu ajutoriulu a doi ómeni, póte fabricá dílnicu 800 de butóie. — Dupa-ce butóiele suntú scóse din forme, primescu prin o alta operatiune o glasura antiseptica. — Multi din fabricantii de bere din Americ'a întrebuinteá deja aceste butóie cari suntú fórté bune sí pentru esportulu oleiuriloru.

Unu hotelu transportabilu se va deschide in curêndu la Bom'a in Afric'a la locuint'a Gubernorului din Statulu Congo. Hotelulu este construitu întregu din otíelu sí s'a lucratu in usinele Asilau (Belgi'a Charleroi). Parterulu se compune din camere pentru serviciu sí proviantu. Etagiulu antáiu forméza restaurantul, cafenéu'a sí bucatari'a cu dependintíele loru; etagiulu alu doilea cuprinde dóuespredíece camere cu paturi pentru caletori.

Sfêrsítulu unui procesu de despartire Unu sfêrsítu straniu a avutu unu procesu de despartire, ce l'a intentatu in Frankfurt o femeia barbatului seu, care o parasise de câtev'a luni. De-órece femeia nu scia unde se afla barbatu-seu, l'a chiamatu la infaçisíare pe calea publicitatii. — Inca inainte de terminulu infaçisíarii, sosí din Constantinopolu o scrisóre, in care barbatulu impartasiá soçiei s'ale, cá elu s'a facutu Mohamedanu; sí o

róga se mérga la elu, cá se-i conduca casnici'a in calitate de cea „de-ântáiu“ femeia a lui. De-órece in scrisóre eráu alaturati sí 600 marci bani de caletoria, nevésta-s'a nu se gândí multu têmpu, ci lasá balta procesulu sí plecă la Constantinopolu.

Congresulu psichiátriloru. Unulu dintre cele mai interesante congrese, cari se tíenura in Franci'a cu ocasiunea espositiunei, e de siguru acel'a alu psichiátriloru (medicii bóleloru mentale), ce s'a tíenutu dílele trecute la Villejuif, unde se afla unu institutu modelu de alienati. Au luatú parte la congresu specialisti din tóta Europ'a. Ei au clasificatu bólele de minte in 15 categorii: 1. Paralisa comana. 2. Nebuni'a senila, adeca nebuni'a conditionata de betránetíe. 3. Nebuni'a organica. 4. Nebuni'a neuropatica séu histerica. 5. Nebuni'a toxica séu alcoholismulu. 6. Cretinismulu. 7. Mani'a. 8. Melancoli'a. 9. Nebuni'a halucinatiunii. 10. Nebuni'a periodica. 11. Slabi'a morala. 12. Slabi'a spirituala. 13. Nebuni'a ereditara. 14. Habauci'a. 15. Idiotismulu.

Notitie. — Precautiune contr'a ofitei.

Se scie cá oftie'a e un'a din bólele cele mai teribile. Nu e orasiu cá New-York, in care se cada mai multe victime. — O sporire in numerulu bolnaviloru producându-se in dílele trecute, consiliulu de higiena a afisiatu o circulara indicându precautiunile de luatú, pentru a se feri de bóla. — Éta afisiulu:

Ftisi'a pulmonara se contractéza prin absorbire, respirându germenii cari se afla in aeru. Acesti germeni se producu prin scuipatu, prin tusa sí prin resuffatu.

Cându unu omu e ofticosu, cei cari 'lu incungíura trebuie: — 1. Se nu-i permita se scuipe josu; déca va scuipá in batista ea se se arda indata. Scuiparea se sê faca in unu vasu de lutu, in care se fie o solutiune de sublimatu corosivu. — 2. Sanetosulu se nu se culce nici-odata in ace'a-si camera cu bolnavulu; camer'a acestui'a se fie câtu se póte de mare sí de puçiu mobilata. — 3. Bolnavulu se aiba tacámuri deosebite. — 4. Rufele bolnavului se fie spelate deosebitu. — 5. Camer'a bolnavului trebuie spelata in fie-care dí. — 6. Animale domestice, câni, pisici, paseri, potêndu contractá bóla se se tíena departe de ofticosu. Déca se imbolnavescu, trebuescu ucise.“

Metasa artificiala. Francesulu Chardounet erá de convingerea, cá proprietatile caracteristice ale metasei, precum egalitatea in grosime a fireloru, caracterele optice ale acelor'a, cum ar' fi splendórea etc., nu potú fi decátu efectulu unorú fluiditati. Dupa multa staruintia lui i-a succesu a aflá o solutiune de colodiu, cu ajutoriulu carei'a sefe se produca o materia pe deplinu egala cu metas'a. — La espositiunea din Parisu se afla dejá espuse câtev'a modele de ast'felu de metasa artificiala, care in privint'ia frumsetíei intru nimicu nu stá indereptulu metasei naturale.

Femeile-doctori in Angli'a. Că cineva se-si pōta face idea despre progresulu ce se realizēza pe terenulu culturalu de catra femeile angleze, vomu spune, cā pāna in prezentu in Angli'a suntu 70 de femei-doctori. Dintre ele 22 se afla in Londr'a, 16 in celelalte orasie, 17 in Indi'a; restulu voia-gere. Intr'unu numeru alu foi „Semaine Mediceale”, doctorulu Kessel scrie unu articolu, in care se ocupa de aceste femei-doctori si dŕce intre altele: „Este mai inainte de tōte dōmn'a Scharlieb, femeia de vre-o 40 de ani si prim'a care a fostu promovata la gradulu de doctoru la facultatea din Londr'a. La 1884 a fundatu in Indi'a spitalulu Royal Victoria, dupa care s'a re'torsu apoi in ti'era, unde intr'unu spitalu de femei dā lectiuni studentiloru. Dupu dēns'a merita se mentionamu pe dōmn'a Garrett-Guderson, care a fostu promovata de doctoru in 1870 la Paris. A cāscigatu mari merite, lucrāndu pentru inființierea unui spitalu de femei in Londr'a, uniculu in felulu lui. Totu aici ea dā si lectiuni la mēi multe sute de studenti si studente.

Odichniti dupa prāndiū. — Nici pentru ōmeni sanetosi cu atātu mai puçinu pentru bolnavi e buna dupa prādiu una mișcare mai mare ori una incordare spirituala. Unu somnu linu ori celu puçinu una deplina linisce corporala si spirituala conduce fōrte multu la sanetate si intarirea poteriloru — Fragedulu copilu e numai veselie, dēca dupa ce a suptu titia, a dormitu puçinu. Si ori-ce animalu dupa māncare e aplicatu spre odichna. — Tōte incercarile facute au doveditu, cā dupa māncare e necesara liniscea. S'au luat u cāni, si dupa-ce s'au hranitu bine, pre unii i-au lasatu sē se odichnēsa, ēr' pre altii i-au alergatu, si rezultatulu sectionarii a fostu, cā cānii, cari s'au odichnitu au mistuitu de totu, precāndu cei-ce au alergatu abiā li-s'au potutu cunōsce inceputulu mistuirei in stomachu. Somnulu de dupa amēdi se cade inse se fie scurtu, $\frac{1}{4}$ de ōra celu puçinu si $\frac{1}{2}$ de ōra celu multu, — dar' se fia liniscitu.

Pentru ochi. Inainte de culcare spalati-ve ochii cu levendula (levanta) si spiritu de rosmarinu, cari se potu capetā in ori-ce apoteca. Chiar' si cei mai slabi ochi se voru intari, — dar' nici ochiloru tari nu le strica acēsta spalare. Poteti se-i spalati si deminēti'a, dar' atunci nu este iertatu a est' din casa afara pāna la o jumatate de ōra dupa spalare.

== Chiar' acum au aparutu **365 Anecdote si Glume.** Adunate, prelucrate si arangiate de Titu V. Gheaja spirit. la instit. corect. Cuprinsulu acestui opu este fōrte petrecatoriu. — asie cā cetind u si numai o pagina din elu: cauta se rfdi ori cātu ai fi fostu de necajitu si māchnitu altmintrea. Pretifulu unui esemplariu cu porto francatu e 65 cr.

Se pōte procurā dela „Cancelari'a Negrutiu” in Gherl'a — Sz.-ujvár.

Glume. — Suvēniru dela sambat'a mortiloru.

Doi amici se intālnescu in cemeteriu.

— Ai pe cineva inmormontatu aci?

— Dā, pe sōcr'a mea.

— Me miru cā n'ai datu-o uitarei.

— Am grigīa de-a veni in toti anii, cā se cetescu inscriptiunea depe pētr'a mormēntulu, spre a me convinge, cā e intr'adeveru mōrta, cā-ci totu mi-se pare cā visezu.

Se jocā cuadrilulu. Unu cavaleru intrebā pe o domnisiōra:

— Ce figura 'ti place mai multu din cuadrilu, domnisiōra?

— Figur'a antāia, domnule.

— Figur'a I! Cum se numesce ea.

— Pantalonu!

De ce i-e frica. — Spune-mi sinceru, amice, de ce ti-a fostu mai multu frica in viētīa?

— Pāna acum de nimicu, dar' voiu aveā atunci candu voiu mori si 'mi voiu vedeā numele meu trecutu in jurnalul printre mortii, la rubric'a deceselor.

Cāscigu. Domnulu (cātra adorat'a s'a): Liniscea mi-s'a dusu, inim'a mi-s'a ingreunatu. . . .

Domnisiōra: Multēmescu lui Domnediēu, dragulu meu — cu acēst'a celu puçinu poteti cāscigā in greutate.

La unu tribunalu corectionalu. Judele: — Te plāngi cā ti-a furatu batist'a?

Pagubasiulu: — Dā, domnule presiedinte, si cā proba ēta cā mai am inca un'a cā ace'a.

Judele: — Ast'a nu e dovēda, — am si eu un'a totu asā in businariu.

Pagubasiulu: — Se pōte, cā-ci 'mi lipsescu mai multe.

Unu avarnu inainte de-a espirā dete ultim'a suflare, cātāndu se stēnga luminarea spre a face economīa.

Renlu emanciparei. — *Dam'a I.* Ah, acel'a va fi unu veacu intru adeveru fericitu, cāndu si noi damele ne vomu intr'unu in dieta.

Dam'a II. A, lasa la pecatele fericirea ace'a, cā-ci in dieta numai cāte un'a va potē vorbi de-odata.